

VZPOMÍNKY

Osud nás spojil na dva roky při ostraze SH. Pro mne to bylo období života, poznáním mnoho zajímavého a trvalou vzpomínkou na dva roky základní služby. Mám na co vzpomínat a určitě nejen já. Když jsem stál na „Výkolejce“ a bylo mínus třicet pět stupňů, tak jsem tehdy říkal, že „nikdo nám stejně nebude věřit, že jsme asi třicetkrát běhali na zkrat a zpět“, nebo to množství výběhů na styk s Dolním Dvořištěm na stanovišti Klopánov a pes Aram odmítl dál reagovat na podněty, jako je „vpřed“. Jeho organismus se bránil před vyčerpáním. Běhali jsme pak na zkrat bez psa. Na tyto příběhy již zapomínám, ale více vzpomínám třeba jen útržkovitě: Jak nám z praporu někdo přijel na rotu a chtěl zkontrolovat nepoužívané komínové průduchy v budově roty. Těch flašek co se vysypalo, tak těžko si lze představit. Nebo když jsem byl na „Mohyle“ a v noci v zimě se prudce oteplilo a nad ránem za „Harikem“ vyčnívalo spoustu hrdel od „chlastu“ ze sněhu. Do rána jsme měli co uklízet. O tom, jak jsem skočil na tyč na stanovišti „Mohyla“ a námraza mi dovolila sjet maximální rychlostí k zemi. O příběhu, když jsem měl našlápnutou stopu pro psa pod rotou, kterou jsem jako mazák vypracoval, včetně všech ohybů na stopě, ale neměl jsem s sebou psa. Stopa byla vidět v námraze na sněhu. O tom jak jsem hlídal před koupelnou zadrženu, která se sprchovala, protože dostala menstruaci, tak mi nikdo stejně nevěřil. Skoro každý nakoukl. O tom, jak malíci kluci dovedli na provázku Hasa k rotě: „máte tady pejška“. Všichni, včetně strážného u roty jsme okamžitě byli na vyvýšených místech. Nezapomenu na příběh, kdy jsem přeskakoval plot u roty, brkl nohou o plot a skončilo to cca z dvou metrů pádem hlavou na dlaždice. O tom, jak jsem postupoval jako velitel hlídky a najednou jsem zjistil, že mladý nemá samopal a ostré. Nechal je na rotě. O tom, jak si táhl jeden pohraničník na zádech z roty (jméno již nevím) kamínka, aby si na „špaku“ přitopil a pak, když již konečně zatopil, tak mu kluci z roty nahlásili kontrolu. Hlášení bylo falešné, ale sranda to byla. Je toho mnoho na vzpomínání, ale ještě jednu k dobrému polechtání: včela píchá a tak tento obtěžující hmyz je nutno vykourit travou. To bylo sice nutností, ale že vítr pak rozfoukal oheň, tak pro nic netušící hlídku skok z výšky hořícího „špaku“ byl paragánským skokem na záchranu vlastního života.

Jo vojna není kojná.

Jako mnoho chlapů vzpomínám na dobu základní vojny a to především na historky úsměvné a někdy až moc komické. Ty jsi mne vyprovokoval k jedné z mnoha vzpomínek, nad kterou, když se zamyslím a vzpomenu, tak se mi skoro vždy podaří zasmát od srdce a nahlas.

To bylo hned na počátku vojny, když jsme byli ve „výcvikáči“ v Kaplicích. Velitele družstva nám dělal trochu namyšlený alfa samec, jehož jméno již nevím a dokonce si myslím, že to již je i v podstatě jedno. Měl vypracovanou postavu jak kulturista a často se nám předváděl. Což o to, že byl pohybově zdatný a s vypracovanou postavou, když mu chybělo to zásadní co člověk dělá člověkem a to je myslet. Nutil nás ke klikům, výmykům, které zvládal jen on a to díky jeho pravidelnému sportování. O nás se to nemohlo říct, protože většina z nás nějak moc sport neprovozovala. Jenže jeho napařování a předvádění nebralo konce. To byl impuls a kousek k tomu, něco s tím udělat. Nevím zda to byl můj nápad, ale vrcholný podnět byl běh v maskách na cvičišť v Kaplicích. Nebyl jsem jeden z těch co „zvracel“ do masky, ale bylo mi skutečně moc zle. To sám musíš cítit, že to tak nemohlo zůstat. Odplata, pomsta a nabourání jeho „velitelského“ čumáčku musela být rázná. A taky byla.

Vždy přicházel před spaním nám rozhazovat komínky a na závěr udělal na volné postelní konstrukci z kovových trubek výmyk. Už asi tušíš, jak jsme mu nabourali jeho čumáček a hlavně jeho sebevědomí. Trubka, kolem které dělal výmyk, jsme nařezali a čekali. Přišel a rozházel nám „pečlivě“ poskládané komínky. A pak prohlásil, že za pět minut bude večerka, tak ať je to okamžitě poskládané, nebo ráno nám při rozcvičce ukáže. Snažili jsme se a on měl škodolibou radost, jak nás péruje. Nestihli jsme to všichni, protože dozorčí na chodbě zakřičel večerka. On zhasnul a skočil na hrazdu postele pro svůj oblíbený výmyk. Tu situaci, když ta tyčka, kterou se po ulomení prudce udeřil do čumáčku, tak to vidím v duši dodnes a i teď se musím zasmát. To nebylo však nic proti nástupu na „buzerplacu“ v Kaplicích. On stál a měl úplně modrý nos a v některých částech krvavá

podlitina přecházela v modré a až žluté zbarvení. Klaun je méně směšný než byl on a nejen naše družstvo při nástupu burácelo smíchy. To však nebylo to nej. Vždy, když přišel v noci na pokoj, tak se z některé postele ozvalo: „hop na hrazdu“. Jeho foto z výcvikáču mám dodnes a je mi při pohledu na ni, vždy tak nějak veselo u srdce.

Jak jsme pomohli k rekordů.

Vzpomínky, vzpomínky, tak by se dalo vzpomínat na dva roky života na státní hranici. Byly vzpomínky fakt různé, ale ty nejhezčí jsou vždy jen ty, které vyvolají úsměv na tváři. Tak nějak by se dalo zavzpomínat na rekord ve skoku na lyžích. Jak jsi možná slyšel, tak předchůdce kynologa roty Horní Dvořiště před Jankem byl nějaký Piton. Byl to kluk z Vysokých Tater, kluk, který svým vyprávěním nás udivoval množstvím a velikostí sněhu ve Vysokých Tatrách. Byl to horal, byl to kluk, který byl pro nás typickým představitelem tzv. horských lyžařských všeměľů. Prostě z Vysokých Tater to musí být lyžař. Ostatně, jeho horské túry v „pokrk“ sněhu s plně naloženou krosnou a s výstupy na ty nejvyšší velikány hor v nás, přicestované z rovné Hané, vyvolávalo skutečný obdiv k hrdinům hor. Byla první zima na státní hranici.

To na úvod k příběhu a k vzpomínkám z „čáry“. Chodili jsme se psy na cvičiště kolem nádraží na louku pod lesem. Les byl ve svahu a uprostřed z lesa na louku vedla ulička. Ten svah odhaduji na 45°. Spád to mělo a Piton si postavil před výjezdem na louku můstek. Jeho rozjezd uličkou v cca délce sto metrů vyvolal spíše hup, než skok. Vzpomínám si, že to bylo opravdu jen „hupnutí“ v cca délce deset až patnáct metrů. Jednou to bylo o pár centimetrů víc, než jeho rekord a nikdo si neumí představit „jak byl štěstím bez sebe“.

Piton jel na ŘD a naše cvičení na zimní louce nemělo pořad tu správnou šťávu. Až někdo přišel na spásnou myšlenku, že pomůžeme Pitonovi, co měl následující den přijet z ŘD, k rekordů. Sice nikdo z nás neměl vzdělání z konstrukce, ale bylo logické, že k délce skoku na lyžích se svahem neuděláme nic. Tak upravíme můstek. Pokud se má někdo dostat nahoru na lyžích, tak musíme zvýšit směr vyústění hrany můstku směrem nahoru. Tak velela naše duše z Hané, duše z rovin. Že se nám pravděpodobně podařilo udělat spíše „U“ rampu než skokanský můstek, tak to nám nevadilo, ale s prací jsme byli spokojeni. Co však ještě jsme museli upravit, to byla nájezdová rychlost na můstek. Ta se dá jednoduše upravit zmenšením tření a tím bylo rozhodnuto, že nájezd polejeme vodou a uděláme bezvadný „sešup“. Byli jsme s prací spokojeni.

Druhý den i s metrem jsme na cvičné louce čekali na příjezd Pitona. Přijel někde vrchní cestou a volal: „...pozor“. Rychlost byla velká, odraz dobrý ale figura alias „Valenta“ vyzněla, že rekord padl. Dopad sice na záda, ale rekord byl.

Historika na Veverkách

Velmi dobře si pamatuji na ten metr dřeva, v kterém měla hlídku PS v křižovatce na Vyšší Brod. Nemohu zapomenout, kdy již pár dní před odchodem do vojenského důchodu, jsem tam odsloužil jednu z posledních hlídek. Bylo ke konci léta a to jsi již sloužil ty se psem. Byl jsem jako střelec na hlídce na Veverkách. Samozřejmě tomu i odpovídala již mazácká hlídka. Začalo to tak nějak nevinně. V podvečer jsme se s svobodníkem Čípem procházeli a prováděli kontrolu projíždějících vozidel v křižovatce, které dál mířily na Lipno. No co ti mám říkat, nuda, nuda a ještě jednou nuda, jak prase. Jak dnes si to pamatují, : „že nestřelíš do té cedule, ty se bojíš, ty si srab“! Když si musíš, dokázat, že jsi chlap, tak ta rána musela být a mohu ti říct, že v tom údolí to byla pecka. Okamžitě jsme skončili v tom metru dřeva a na rotu jsme nahlásili, že padl výstřel, který pochází asi od nějakého myslivce. To pro případ, kdyby to náhodou někdo také slyšel a nahlásil to. Vše bylo v pohodě, ale jen zdánlivě. Naše hlídka však pokračovala, pro nás zdánlivě klidně. Najednou v křižovatce pod námi zastavilo auto, no co jiného, trabant a z něj vystoupily dvě „enderačky“. Rozhlížely se a najednou jejich pohled nasměřoval k nám na okraj lesa. Obě „endaračky“ vylezly k nám a my tiše čekali co se bude dít. Přece neprozradíme naše ukryté pozorovací místo. V našich hlavách a v tom tichu, probíhalo jsou to narušitelky, pokračují dál do lesa? Bylo ticho a najednou

obě stály za tím dutým plnometrem dřeva a bylo slyšet, že si sundávají kalhotky a crčení nějaké „tekutiny“ nám teklo pod nohy. To už jsme nevydrželi a náš smích to jejich čůrání, tak rychle přerušil, že „enderačky“ utíkaly k autu a za běhu si natahovaly kalhotky. A následně, to by nikdo nevěřil, jaký má trabant odpich. Jak říkám, smáli jsme, ale to jsme nevěděli, co nás čeká. Druhý den, jak si určitě pamatuješ, tak vždy bylo vyhodnocení událostí celé roty. Začalo to nevinně, až do chvíle vystoupení velitele roty. Ráno jel z Vyššího Brodu do práce a na Veverkách se určitě zastavil. Při pročitání událostí z předcházejícího dne padlo, že hlídka z Veverek hlásila výstřel „nějakého“ myslivce. Říkal jsem si v duchu, no dobrý. Ale do mého vnitřního hlasu „zatím dobrý“, se ozvalo od velitele roty: „že ten myslivec tam vystřelil, tak to máme nahlášeno i od myslivců, ale že vojenským nábojem „ten myslivec“ prostřelil ukazatel směru na Vyšší Brod, tak to nevíme“. Byla nařízena kontrola našich samopalů a kontrola nábojů, samozřejmě, že nic nechybělo. Víš, že z vojny jsem jel do civilu normálně, tak jsem nic nenasluhoval a vše dopadlo dobře. Jenže ta historka měla pokračování. Před odjezdem jsme měli pohovor již v civilním s velitelem roty. Vzpomínalo se a v té euforii odchodu do civilu jsme se mu přiznali, že ten výstřel do cedule, to byl výstřel od nás. A nezapomenu na slova velitele roty: „ten myslivec vás viděl a řekl mi to“. No nebyl to bezva chlap!

Jak se mazák přepočítal.

Bylo to krátce po období proryvu státní hranice v úseku HM - III/4 až 5. Tehdy dne 23.10.1973 nad ránem v 4.20 hod. došlo u 6. roty PS Horní Dvořiště v okrese Český Krumlov k narušení státní hranice. Narušitelem státní hranice byli dva občané bývalé NDR. Pro všechny strážce hranice, pro všechny pohraničníky to bylo po narušení státní hranice období, které nebylo vůbec lehké. Ten proryv byl svým způsobem nešťastnou situací, která byla způsobena nepozorností, nedůsledností a také následkem služební rutiny. Nejednalo se o přímou chybu či nezodpovědnost, ale svým způsobem se to mohlo přihodit snad skoro všem, kteří na hranici tehdy sloužili.

Pak následovalo období, kdy nikdo nechtěl při střežení SH udělat chybu. Stačil jen náznak a dozorčí roty ihned pískl poplach a vyhlásil zakrytí státní hranice. Kdo byl i mimo službu, tak musel ihned nastoupit do služby a zajistit určené místo na SH v pravěpodobném postupu narušitelů státní hranice. Toto přehrazení bylo v určitém úseku SH na demarkační čáře, na základě poznatku, podnětu, či zjištění hlídkou SH v předsunutém prostoru SH. To znamenalo, že zdrojem podnětu k vyhlášení poplachu stačilo málo. Příkladem jsou situace, kdy pes začíchal k stopám zaječice a trhl směr k zahraničí, narušený kontrolní pás vykazoval neurčitou stopou, zkrat na tak zvané signální stěně, přerušením paprsku tzv. systém „Harik“, signál nástražné světlice či signál z pozorovací strážné hlídky. V mnoha případech byl podnětem pohyb zvěře, či signál vyvolaný technickou chybou. Bylo to období, kdy opravdu stačil malinký podnět a všichni lítali, jak o život. Ten čas nástupu na poplach v kteroukoliv hodinu byl v sekundách.

K dané historce a k dnes již k úsměvné historce je nutno dodat, že o ostraze bylo často i vedeno školení a výcvik. Shodou okolností den před touto historkou k nám „mazákům“ vedl velitel roty svůj monolog. Co nás bude poučovat o nástupu na poplach. Samozřejmě mazáci přece vědí své. Ale větu od mazáka k mladým, že: „mohou nastoupit na poplach třeba v trenýrkách se psem, samopalem, sumkou s náboji a bodákem, pro splnění úkolu je dostačující, pohraničník je přece udatný a nemůže cítit chlad“? Odpověď: „..ano, úkol se musí v předepsaném čase splnit. Replika vyvolala úsměv a pobavení. To jsem si zapamatoval a musel jsem svá slova prokázat. O pár dní později jsem k tomu měl možnost. Naše výmluvy k zdržení v čase pro nástup k vůli předepsaném oblečení, nikdo nebral na tom školení vážně. Prostě poplach je poplach, úkol je úkol a ostraha SH se musí zajistit.

Následující den jsem se vrátil z Klopánova. Odchod byl na toto stanoviště kolem šestnácté odpoledne a návrat po noční službě byl kolem osmé hodiny následující den. Cesta tam a zpět, jak víš, byla v kilometrech a postup tam a zpět byl pěšky. Únava vždy po takové službě byla maximální a proto nebylo nic divného, když jsme usínali po příchodu na rotu málem ve stoje. Jen jsem usnul, tak poplach a do večera to bylo snad pětkrát. Bylo kolem šestnácté hodiny odpoledne a byl vyhlášen

poplach zakrytí státní hranice. Nahodil jsem košili, skočil do gumáků, nasadil opasek a s napáskovanou zbrojí to je signální pistole s náboji, sumka s náboji, bodák, samopal, vysílačku a vodítko pro psa. Na chodbě jsem probíhal v tom ustrojení kolem velitele roty. Oslovil mne v tom spěchu : „vidím, že pohraničnickovi nemůže být zima a nemůže cítit chlad. Nereagoval jsem a „davaj“ ke kotcům vyzvedl Arama a pěšky v čele hlídky mazal na určenou pozici k Hajskému potoku střežit úsek III/13 až III/14. Byl podvečer v období někdy koncem října až začátek listopadu a na Šumavě. Co ví mazák: „zase za patnáct až dvacet minut bude poplach odvolán“, sdělil jsem hlídce. Uběhla hodina a nikdo nic neodvolával. K tomu se přidal nastupující večerní chlad. Ukazovat však slabost, pohraničnicka mazáka před bažantama, to přeco nešlo. No trpěl jsem a začalo mrznout. Tulil jsem se na svém stanovišti k psovi Aramovi. Začalo to však s postupujícím časem být již k nevydržení. Zavolal jsem tedy střelce hlídky s vysílačkou k sobě. „Prosím tě zavolej na rotu, že je zde strašná zima, od potoka jde strašný chlad a ať nám pošlou deky“. Chvíli bylo ticho a pak se ozvala slova velitele roty: „...myslím, že není potřeba, berte si příklad od starších ročníků PS, někteří slouží v trenýrkách a určitě jim není zima“. A stejně nám za chvíli dovezli teplý čaj a hlavně deky. Řidič si však neodpustil poznámku o tom, jak na místnosti u dozorčího, velitel roty se od srdce zasmál.

A opět vzpomínky na medvěda.

Mrzlo až praštělo. Sněhu bylo tenkrát hodně, že i ty nejnižší větve stromů a keřů nebylo skoro vidět. Na zemi všude ležela silná vrstva prachového sněhu. Jak víš, tak v takové situaci, kdy signální stěna byla zafoukaná a ve většině úseků byla pod sněhem, tak služba na SH se předsunula více do vnitrozemí. Byla našlápnutá stopa od lyží a v určitých intervalech se jezdilo na lyžích z roty kolem kolejí až na Klopánov do prostoru Sejfy. Bylo to velkým obloukem od demarkační čáry a tuto službu jsem zažil jen dvakrát a pak sníh opadl a signální stěna byla pomocí lopat uvolněna a zprovozněna. Nebyl jsem a ani nejsem doposud nějaký slavný lyžař, ale posouvat lyže, tak nějak dovedu. Byl jsem poslán s batohem jídla pro hlídku na stanoviště Klopánov. Šel jsem ve stopě a měl špatně namazáno. Byla to dřina, a tak i když jsem vyjel v poledne, tak mne již potkala tma. K tomu začalo sněžit a spadla mlha. Volal jsem na rotu, zda bych tam nemohl přespat a vrátit se příští den. Ne nemohu. Tak jsem si aspoň domluvil, že zpět to mohu vzít kratší cestou kolem zaváté signálky. Půjčil jsem si od hlídky pořádný kožich, huňatou čepici a vyrazil na lyžích zpět. Stoupat na lyžích na tu rovnou cestu před Šusem, to byla ale fakt fuška. Pak již to šlo. Došel jsem na ten prudký sráz, který jsem před sebou v té mlze jen mohl tušit. A ani jsem se nenadál a již jsem dolů svištěl po zadku. Najednou se z té mlhy vynořil obrovský huňatý medvěd. Přímým nárazem jsem byl v něm. Když jsem se vyhrabal ze sněhu a oprášil se, tak najednou se vedle mého obličeje objevil čenich medvěda. Ten huňáč se mi v tom množství sněhu objevil jen pár centimetrů od obličeje. Oba jsme se lekli, zaryčeli a odskočili od sebe. Kdo ryčel více, on nebo já, již nevím. On vyrazil na jednu stranu a já na tu druhou, směrem k rotě. Dorazil jsem do Českého Heršláku a na rotě jsem ihned zamířil na jídelnu, kde vždycky někdo byl a mohl jsem se ohřát a vzpamatovat z toho leknutí. Všem jsem vyprávěl jak jsem byl v blízkosti smrti. Když jsem vyprávěl tuto první verzi k dalším a dalším posluchačům, tak se rozrazily dveře a ve dveřích stál vousatý člověk. Byl robustní postavy a v huňatém kožichu, který byl celý od sněhu. Hned začal vyprávět jak šel po stezce kolem signální stěny nahoru na Šus doplnit krmelce pro zvěř. Když začal vyprávět, jak se srazil s medvědem, tak to již všichni buráceli smíchem. Proto také jeho slova, že se mu zdálo, že ten medvěd měl lyže, již nikdo neslyšel.

Zrušení ostrahy SH

Byli to obyčejní kluci, tak jako ti dnešní osmnáctiletí, kteří střežili SH. Podstatným rozdílem však jsou ty dva roky služby na státní hranici. Dva roky samostatného rozhodování, odpovědnosti, trpělivosti, odvahy, vlastenectví a mnoho jiných návyků, které s nimi přecházely do zálohy a civilního života. Ve své podstatě většina z nich jsou do dnes hrdí na svou práci pro ČSSR. Není se za co stydět a pokusy dnešních pseudodemokratů, nějak znehodnotit a kriminalizovat ochranu naší

republiky, je jen politickým výkřikem a blábolem. Právě naopak, ochrana demokracie, ochrana majetku svého domova se ukazuje v dnešní době ve své nahotě nutností, kdy Evropou volně se pohybují hordy lidí, kteří páchají zlo na obyčejných občanech. Těžko se bránit zlu, když náš domov je otevřen a lehce přístupný. Ochrana demokracie a majetku je základem demokracie. Otevřením hranic skutečně ale i obrazně k nám přišlo něco, ale také odešlo ven přes pomyslnou otevřenou hranici. Je pravdou, že volně vyjíždíme za hranice všedních dní, pokud na to máme. Nestojíme frontu na banány, ale na máslo a konzumujeme dovezené nekvalitní potraviny. Náš národní majetek privatizací přešel do cizích ruk, kde i plynou zisky, prakticky bylo rozvráceno naše zemědělství a rozkradeny špičkové fabriky, bylo obnoveno vykořisťování občanů, zpět jsou bezdomovci a žebráci. Do cizích rukou byly odevzdány banky a pojišťovny, to jest peníze státu a národa. Pomalu a jistě se likvidují základní lidské potřeby zdravotnictví, školství, právo na práci a právo na důstojné stáří. Implementují se k nám drogy, prostituce, parazitismus, lhostejnost a také darebáctví jako životní styl. Kultura byla zaplevelena šmírem, který všeobecně u mládeže vede k morálnímu úpadku společnosti. Vrcholem ledovce je majetková krádež církve. Otevřením hranic i těch pomyslných nám byla dána iluze, která nikde neexistuje. Místo toho se objevila sousedská zloba, závist, lenost, chamtivost a také egoismus. Pojivem importovaného k nám byly lži, překrucování historie k obrazu svému, ve smyslu: „tvrdím, tak je to pravda“. „Výhody“ zrušení ostražky hranic si užívá pár pomyslných i skutečných darebáků na úkor občanů ČR tak, kteří si vytvořili báječný život bez hranic; bez hranic mravních i hranic lidské důstojnosti.

Jména jsou změněna, události ne.